

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om statliga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap;

beslutade den 30 april 2025.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreskriver följande med stöd av 27 § 4 och 5 förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap, och beslutar dessutom följande allmänna råd.

Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. De är inte tvingande. Deras funktion är att förtydliga innebörden i lag, förordning och föreskrifter och att ge generella rekommendationer om deras tillämpning.

Tillämpningsområde

1 § Bestämmelserna i denna författning syftar till att förtydliga beredskapsmyndigheternas särskilda uppgifter inför och vid höjd beredskap, samt skapa en enhetlig grund för den planering som behöver genomföras inför höjd beredskap.

Kustbevakningen omfattas inte av föreskrifterna.

Säkerhetspolisen har inte någon informationsskyldighet i arbetet med uppgifterna enligt föreskrifterna.

I författningen finns också allmänna råd som knyter an dels till föreskrifterna, dels direkt till förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

2 § Beredskapsmyndigheternas planering inför höjd beredskap bör samordnas med motsvarande planering inför fredstida krissituationer.

Uttryck i författningen

3 § Uttryck i denna författning används med samma innebörd som i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap och i lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

I denna författning används begrepp för planering som avser dels att skapa förmåga och dels för att använda förmåga. I författningen avses med

Planering för att skapa förmåga

<i>Förmågeplanering</i>	planering för att skapa förmåga på kort till medellång sikt (1–10 år).
-------------------------	--

Planering för att använda förmåga

<i>Förberedande planering</i>	generisk eller scenariospecifik planering för att kunna hantera möjliga händelser som kan få betydande konsekvenser i samhället.
<i>Responsplanering</i>	planering för hantering av faktiskt inträffade eller omedelbart förestående händelser, samt planering för ändrade förutsättningar.

Statliga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap

Allmänna råd till 7 § förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap

Myndigheternas planering inför och vid höjd beredskap bör utgå från 7 § i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap. Enligt denna ska varje myndighet bland annat identifiera samhällsviktig verksamhet inom myndighetens ansvarsområde, bedriva ett systematiskt arbete för att kunna upprätthålla den egna samhällsviktiga verksamheten, samt verka för att andra aktörer inom ansvarsområdet också bedriver ett sådant arbete.

Ett systematiskt arbete innebär att planera för att kunna upprätthålla sin egen samhällsviktiga verksamhet på en tolerabel nivå, exempelvis genom arbete med kontinuitetshantering.

För att kunna göra prioriteringar inför höjd beredskap behöver planeringen bland annat innehålla information om vilka samhällsviktiga verksamheter som är nödvändiga för totalförsvaret.

En sådan identifiering och ett sådant systematiskt arbete utgör en viktig grund för avvägningar i planeringen inför höjd beredskap.

Allmänna råd till 10 § förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap – *beakta totalförsvarets krav*

Att myndigheten ska beakta totalförsvarets krav bör exempelvis innebära att myndigheten

- utifrån gällande författningar bedömer hur kraven påverkar myndigheten och hur de kan uppfyllas,
- beaktar anvisningar och andra beslut från regeringen som rör totalförsvaret samt anpassar verksamheten utifrån dessa,
- beaktar vägledning och andra ingångsvärden från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,

- analyserar hur egen regelgivning påverkar förmågan i totalförsvaret direkt eller indirekt, och
- analyserar hur beslut som fattas av myndigheten påverkar förmågan i totalförsvaret direkt eller indirekt och när det är relevant informerar Regeringskansliet om identifierade målkonflikter.

Allmänna råd till 10 § förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap – *fortsatt verksamhet*

Att myndigheten vid höjd beredskap ska fortsätta sin verksamhet så långt det är möjligt med hänsyn till tillgången på personal och förhållandena i övrigt bör exempelvis innebära att myndigheter som inte är beredskapsmyndigheter

- planerar för att samhällsviktig verksamhet som är nödvändig för totalförsvaret kan upprätthållas i tillräcklig omfattning under krig eller vilken verksamhet som helt eller delvis kan upphöra (Regeringskansliet bör informeras om myndighetens bedömning),
- överväger om myndigheten behöver en krigsorganisation,
- vidtar de åtgärder som behövs för att förbereda verksamheten och dess personal för att viss verksamhet kan behöva avvecklas, flyttas till annan myndighet eller att ny verksamhet kan tillkomma,
- planerar för sin personalförsörjning utifrån den påverkan totalförsvarsplikten och den arbetsrättsliga lagstiftningen för höjd beredskap kan få på verksamheten.

För beredskapsmyndigheterna gäller istället 20 § 10 och 11 samt 21 § i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap med tillhörande komplettering enligt denna författning.

Beredskapsmyndigheternas förmågeplanering

4 § Beredskapsmyndigheterna ska genomföra och dokumentera *förmågeplanering* för att skapa förutsättningar för att hantera sina uppgifter vid höjd beredskap. Beredskapsmyndigheterna ska även genomföra de åtgärder samt övriga förberedelser som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter under höjd beredskap.

Samverkan med andra beredskapsmyndigheter ska ske om det finns beroenden mellan verksamheterna.

Beredskapsmyndigheterna ska delta i den gemensamma process för förmågeplanering som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bedriver och som syftar till en övergripande planering av åtgärder.

Allmänna råd till 4 §

Beredskapsmyndigheternas förmågeplanering bör, där det är relevant, samordnas och integreras med myndigheternas processer för verksamhetsplanering och budgetarbete. Även arbetet inom Nato med civila förmågekrav bör beaktas.

Ansvar för förmågeplaneringen bör framgå i arbetsordning eller motsvarande styrande dokument.

Ytterligare vägledning om processen för förmågeplanering lämnas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

5 § Utöver de uppgifter som följer av 4 § ska sektorsansvariga myndigheter och civilområdesansvariga länsstyrelser genomföra och dokumentera en förmågeplanering för beredskapssektorn respektive civilområdet i syfte att uppnå samordning i myndigheternas planering.

Allmänna råd till 5 §

Förmågeplaneringen som sektorsansvariga myndigheter och civilområdesansvariga länsstyrelser ska göra bör utgå från de berörda beredskapsmyndigheternas förmågeplanering enligt 4 § och komplettera den så att den tillgodoser beredskapssektorns respektive civilområdets gemensamma och aggregerade behov.

I den mån förmågeplaneringen berör andra aktörer än statliga myndigheter bör den som utgångspunkt vara så omfattande som behövs för att bilda grund för myndigheternas planering och samordning av sina verksamheter och sitt ansvarsområde inom beredskapssektorn respektive civilområdet, samt för den nationella samordningen.

Ytterligare vägledning om processen för förmågeplanering lämnas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Beredskapsmyndigheternas förberedande planering

6 § Beredskapsmyndigheterna ska genomföra *förberedande planering* och upprätta planer (beredskapsplaner). Planerna ska hållas aktuella. Beredskapsmyndigheterna ska även genomföra de åtgärder samt övriga förberedelser som krävs för att utföra sina uppgifter under höjd beredskap.

De sektorsansvariga myndigheterna ska därutöver genomföra förberedande planering och upprätta planer som omfattar de uppgifter som ingår i att vara sektorsansvarig, dock inte gällande sådana uppgifter som andra aktörer inom sektorn ansvarar för.

Länsstyrelser, respektive civilområdesansvariga länsstyrelser, ska även genomföra förberedande planering och upprätta planer för uppgifter som geografiskt områdesansvarig för län respektive civilområde.

Allmänna råd till 6 §

Förberedande planering bör exempelvis omfatta att

- identifiera vilka planer som krävs enligt gällande författningar,
- beakta arbetet inom Nato med civila förmågekrav,
- ta fram underlag för att vid höjd beredskap kunna ändra krav i föreskrifter inom myndighetens ansvarsområde så att de motsvarar totalförsvarets krav,
- planera för att kunna påskynda nödvändiga åtgärder inför höjd beredskap enligt 20 § 12 förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap,
- planera för stöd till det militära försvaret,
- planera för prioritering av resurser,
- planera för att ge världsstöd till internationella civila och militära aktörer som verkar på eller transiteras genom svenskt territorium, eller
- planera för att vidta eller medverka i olika åtgärder inom försörjningsberedskapen.

Ansaret för olika delar av den förberedande planeringen bör framgå av arbetsordning eller motsvarande styrande dokument.

Erfarenheter från den förberedande planeringen bör användas i förmågeplaneringen.

Ytterligare vägledning om förberedande planering lämnas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Allmänna råd till 20 § 10 förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap – *genomföra omvärldsbevakning*

När beredskapsmyndigheterna genomför omvärldsbevakning, för att omsätta i planering och förberedelser inför höjd beredskap, bör denna exempelvis omfatta

- anvisningar, beslut och uppdrag från regeringen,
 - vägledningar och andra ingångsvärden från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,
 - ingångsvärden från Försvarsmakten,
 - ny kunskap från relevant forskning och studier, och
 - erfarenheter från övningar, kriser och konflikter.
-

7 § Beredskapsmyndigheterna ska samverka med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i sin förberedande planering inför höjd beredskap för att uppnå en mer samordnad planering inom det civila försvaret samt för att bidra till samordning mellan det civila försvaret och det militära försvaret.

Beredskapsmyndigheternas krigsorganisation och dess uppgifter

8 § Beredskapsmyndigheterna ska ha en krigsorganisation vilken ska vara bemannad, utrustad, utbildad och övad.

Den närmare innebörden av detta framgår av 9–11 §§.

Allmänna råd till 8 §

I utformningen av krigsorganisationen bör hänsyn tas till hur organisationen för ledning och hantering av fredstida krissituationer är utformad. Viktiga funktioner i respektive organisation bör vara så lika som möjligt för att bidra till en smidig omställning från hantering av en fredstida krissituation till krigsorganisation.

Planeringen, särskilt aspekter som rör samverkan, bör förhålla sig till den vägledning som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ger i "Gemensamma grunder – Ramverk för ledning och samverkan".

Ytterligare vägledning om krigsorganisation lämnas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

9 § Beredskapsmyndigheterna ska genomföra planering och upprätta planer för den verksamhet som myndighetens krigsorganisation ska bedriva under höjd beredskap, samt för övergången till krigsorganisation vid såväl beredskapshöjningar efter hand som vid omedelbart beslut om högsta beredskap. Planerna ska hållas aktuella.

10 § I planeringen med tillhörande planer enligt 9 § ska följande delar ingå:

1. Myndighetens uppgifter under höjd beredskap, inklusive sådan verksamhet som ska avvecklas, överföras eller som tillkommer (krigsuppgiftsförteckning). I detta ingår även att hålla Regeringskansliet informerad om myndighetens bedömning.
2. Former för hur myndigheten ska organisera och leda verksamheten (krigsarbetsordning).
3. Personalbehov i krigsorganisationen och hur behoven ska tillgodoses med egen eller tillförd personal, vilken personal som ingår i krigsorganisationen, samt vilken personal som eventuellt ska överföras till annan organisation (krigsbemanningsplan).
4. Hur myndighetens lokaler ska användas, vilka lokaler för ledning och samverkan som disponeras samt vilka reservalternativ som finns (lokalplan).
5. Former för hur skydd och bevakning ska tillgodoses (skydds- och bevakningsplan).
6. Åtgärder vid beslut om utrymning av ett område där myndigheten har verksamhet (omflyttningsplan).
7. Användning av sambandsmedel för att dela såväl öppen som säkerhetsskyddsklassificerad information mellan och inom organisationer (sambandsplan).
8. Former för hur samverkan med andra aktörer ska bedrivas inklusive en funktion motsvarande tjänsteman i beredskap för att säkerställa att andra myndigheter och aktörer kan komma i kontakt med myndigheten (samverkansplan).
9. Former för hur arbetet med lägesbilder och rapportering ska utföras (informationsförsörjningsplan).
10. Former för hur kommunikation med allmänheten ska bedrivas inklusive information till allmänheten om hur myndighetens tjänster kan påverkas (kommunikationsplan).
11. Vad som i övrigt behövs för att myndigheten ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

Myndigheten får avvika från indelningen och benämningarna, så länge som planens innehåll motsvarar vad som framgår av bestämmelsen.

11 § Beredskapsmyndigheterna ska ha en flerårig plan som beskriver myndighetens planerade utbildnings- och övningsverksamhet.

Vid övning och utbildning av personal i krigsorganisationen ska särskild uppmärksamhet ges till den personal vars uppgifter blir väsentligt förändrade, så att de får den kompetens de behöver för att kunna utföra arbetsuppgifterna.

Erfarenheter från genomförda övningar ska tas om hand i den förberedande planeringen och i förmågeplaneringen.

Beredskapsmyndigheternas verksamhet vid höjd beredskap

12 § Vid skärpt beredskap ska beredskapsmyndigheterna i första hand inrikta sin verksamhet på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret. Övrig verksamhet ska om möjligt upprätthållas.

Beredskapsmyndigheterna ska vara beredda att övergå till krigsorganisation.

Vid höjd beredskap ska beredskapsmyndigheterna genomföra *responsplanering* vid faktiskt inträffade eller omedelbart förestående händelser för att hantera de ändrade förutsättningarna.

Allmänna råd till 12 §

Av betydelse för totalförsvaret är exempelvis

- Försvarsmaktens mobilisering,
- förmåga att ge värdlandsstöd till internationella civila och militära aktörer som verkar på eller transiteras genom svenskt territorium,
- hur de viktigaste samhällsfunktionerna säkerställs, och
- skyddet av civilbefolkningen.

I förberedelserna för att kunna övergå till krigsorganisation bör det ingå översyn av planer och andra förberedelser samt hur sådan verksamhet som inte längre ska bedrivas ska kunna avvecklas eller överföras till annan myndighet.

13 § Vid beredskapslarm ska beredskapsmyndigheterna omedelbart övergå till krigsorganisation.

14 § Vid beredskapslarm, eller efter regeringens beslut om att myndigheten ska övergå till krigsorganisation, ska krigsorganisationen vara fullt ut intagen så snart som möjligt, men senast efter sju dygn. Detta gäller om inte regeringen beslutar annat.

Gemensamma tekniska system för ledning och samverkan

15 § För att möjliggöra planering inför och verksamhet under höjd beredskap ska beredskapsmyndigheterna använda av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utpekade gemensamma tekniska system med höga krav på robusthet och tillgänglighet för ledning och samverkan mellan aktörer. Dessa är:

- Rakel (Radiokommunikation för effektiv ledning)
- SGSI (Swedish Government Secure Intranet)
- WIS (webbaserat informationssystem)

Krav på gemensamma signalskyddssystem framgår av föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som ansluter till 18 § förordningen (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap.

Undantag

16 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får, förutom för 12–14 §§, i enskilda fall och om det finns särskilda skäl medge undantag från tillämpningen av dessa föreskrifter.

Denna författning träder i kraft den 1 juni 2025. Bestämmelserna i 10 § om de planer som ska upprättas samt i 15 § om gemensamma tekniska system för ledning och samverkan ska vara uppfyllda senast den 1 juni 2026.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

MIKAEL FRISELL

Jimmy Sörensen
Avdelningen för krisberedskap och civilt försvar

Beställningsadress:

Norstedts Juridik, 106 47 Stockholm
Telefon: 08-657 95 00
E-post: order@forlagssystem.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer
Beställningsnummer: 19125-04